

Rudolf Rasch

Duizend brieven over muziek van, aan en rond
Constantijn Huygens

1630

Verwijzingen naar deze tekst graag op de volgende manier:
Rudolf Rasch, Duizend brieven over muziek van, aan en rond Constantijn Huygens: 1630
<https://huygens-muziekbrieven.sites.uu.nl/>
Voor opmerkingen, suggesties, aanvullingen en correcties: r.a.rasch@uu.nl
© Rudolf Rasch, Utrecht/Houten, 2018
27 juli 2018

JOHAN BROSTERHUISEN (LEIDEN)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
6 JANUARI 1630
483

Aanbevelingsbrief voor Jean Agache.

Samenvatting: Brosterhuisen vraagt Huygens om hulp voor Jean Agache, broer van Maurice Agache, voor het verkrijgen van een positie aan de Nederlandse school te Leiden. Beide genoemden zijn lid van zijn collegium musicum.

Door Jean Agache aan Huygens overhandigd. Over een antwoord van Huygens is niets bekend.

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug 37: brief (dubbelvel, 21x33cm, a*d; autograaf).

Vroegere uitgaven: Worp 1, nr. 483, p. 273: samenvatting.

— Rasch 2007, nr. 483, pp. 265-266.

Namen: Jean Agache; Maurice Agache.

Glossarium: collège de musicque (muziekcollege).

Transcriptie

À Monsieur

Monsieur Constantin Huygens, Chevalier, Secrétaire de Son Excellence,

à La Haye,
in de Houtstraet.

Monsieur,

Maistre Jean Agache, excellent maistre-escrivain, frère à Maurice Agache (tous deux grands soustiens de nostre Collège de Musicque) vous présente ceste lettre. Il brigue la place vacante du Maistre-Escrivain de l'Escole Triviale icy, et croit que par vostre intercession il la pourroit obtenir, et m'a prié de vous en faire certes requeste. Je vous prie d'y regarder (s'il vous est commode) et de me le pardonner s'il y a de l'importunité en cest'oeuvre de charité que je n'ay sceu refuser à un fort homme de bien et qui m'est grandement amy. Adieu.

Vostre très-humble serviteur
J. de Brosterhuysen.

De Leiden, le 6e de Janvier, l'an 1630.

Vertaling

Aan de heer Constantijn Huygens, ridder, secretaris van Zijne Excellentie,

te Den Haag,
in de Houtstraet.

Mijnheer,

Meester Jean Agache, een uitstekend schrijfmeester, broer van Maurice Agache (beiden steunpilaren van ons muziekcollege) overhandigt u deze brief. Hij ambieert de vacante plaats van schrijfmeester aan de Nederlandse school ¹alhier en gelooft die met uw hulp te kunnen verkrijgen, en heeft mij gevraagd u dit verzoek over te brengen. Ik verzoek u hierover te willen nadenken (als u er gelegenheid voor hebt) en mij de vrijpostigheid te vergeven als die er is in het vragen van deze gunst, die ik mijn goede vriend, een zeer geschikt iemand, niet kon weigeren. Vaarwel.

Uw nederige dienaar
Johan Brosterhuisen.

Leiden, 6 januari 1630.

1. Te Leiden.

JACOB VAN DER BURGH (UTRECHT)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
7/17 AUGUSTUS 1630
523

Aanbevelingsbrief voor Jacques Gaultier.

Samenvatting: Van der Burgh beveelt Gaultier in Huygens' aandacht aan. Gaultier, zo zegt hij, is een uitstekend luitist, en zou graag met Huygens in contact komen.

Door Gaultier aan Huygens overhandigd. Over een antwoord door Huygens is niets bekend.

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 37: brief (dubbelvel, 21x30cm, a | d; autograaf).

Vroegere uitgaven: Vloten 1860, p. 222: vrijwel volledig.

— Jonckbloet 1882, p. CLX: volledig.

— Worp 1, nr. 523, p. 290: volledig.

Naam: Jacques Gaultier.

Plaatsen: Den Haag; Friesland.

Glossarium: jeu (spel); luth (luit).

Transcriptie

A Monsieur

Monsieur Huigens, Chevalier, Secrétaire de Son Excellence,

à la Haye.

Monsieur,

C'est icy cet honneste homme que je vous ay dict si souvent qu'outre la perfection qu'il a atteinte au jeu du luth, s'est acquis des qualitez qui le mettent par-dessus tous ceux de sa profession. Il me faict trouver La Haye en Frise, et m'empesche de me desplaire au mitant des marais. Il désire avecque passion d'avoir entrée auprès de vous, et, combien que ses propres vertus et vostre courtoisie ne sçauroyent manquer de luy en donner, toutesfois la cognoissance qu'il a de l'honneur que vous me faictes de m'aimer, l'a faict me demander ce mot d'adresse. Et partant, je vous prie bien-humblement de permettre qu'il vous baise les mains, et qu'il vous aille ramentevoir que je suis,

Monsieur,

vostre très-humble serviteur
J. van der Burgh.

D'Utrecht, ce 7/17 Aougst 1630.

Vertaling

Aan de heer Huygens, ridder, secretaris van Zijne Excellentie,

te Den Haag.

Mijnheer,

Dit is dan die eerbare ¹man, van wie ik u al zo dikwijls heb verteld dat hij zich, behalve de perfectie die hij in het luitspel heeft bereikt, ook andere kwaliteiten heeft eigen gemaakt die hem ver boven zijn vakbroeders plaatsen. Hij laat mij in Friesland de sfeer van Den Haag proeven, en maakt dat ik mij niet ongelukkig voel te midden van de moerassen. Hij wenst hartstochtelijk bij u te worden ²geïntroduceerd, en, ofschoon zowel uw hoffelijkheid als zijn vaardigheden niet zullen nalaten hem deze introductie te verschaffen, heeft hij mij toch, omdat hij weet dat ik de eer heb mij in uw gunst te bevinden, gevraagd om dit briefje tot u te richten. En dientengevolge verzoek ik u nederig toe te staan dat hij u komt begroeten en u eraan zal herinneren dat ik ben,

mijnheer,

uw nederige dienaar
Jacob van der Burgh.

Utrecht, 7/17 augustus 1630.

1. Jacques Gaultier.

2. Het is merkwaardig dat Gaultier Van der Burgh om een introductie verzocht bij Huygens, aangezien hij en Huygens elkaar reeds kenden sinds Huygens' derde Engelse reis (1621-1623).

PIETER CORNELISZOOM HOOFT [MUIDERSLOT]
AAN CONSTANTIJN HUYGENS [DEN HAAG]
27 AUGUSTUS 1630
525

Antwoord op Huygens' brieven van 17 augustus 1630 (Worp 1, nr. 521, p. 289; Tricht 2, nr. 376, pp. 35-37) en 24 augustus 1630 (Worp 1, nr. 524, p. 290; Tricht 2, nr. 381, pp. 47-48).

Samenvatting: Hooft prijst verschillende van Huygens' gedichten en stuurt zelf zijn gedicht 'Klaghte der Prinsesse van Oranjen,' waarvan hij de wijs niet weet. Hij geeft slechts de beginwoorden van het refrein: '*Qui me l'a trouvé, le rameine.*'

Bijlage: 'Klaghte der Prinsesse van Oranjen' (Hooft 1630; gedicht).

Door Huygens beantwoord op 18 september 1630 (Worp 1, nr. 528, p. 292; Tricht 2, nr. 391, pp. 68-69).

Primaire bronnen: Amsterdam, Univ. Bibl., Hs. II C 11, nr. 221, pp. 809-810 (oud p. LVI): ontwerp (autograaf).

— Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA CLXXIa, omslag b, nr. 52: later afschrift naar ontwerp door Aernout Hellemans Hooft, met opmerkingen door Geeraert Brandt (voor *Werken 1671*).

— *Werken* (Hooft/Hooft 1671), Brieven, nr. 53, pp. 51-52: volledig.

— *Brieven* (Hooft/Huydecoper 1738), nr. 221, pp. 180-181: volledig.

Vroegere uitgaven: Vloten 2, nr. 259, pp. 66-68: volledig.

— Worp 1, nr. 525, pp. 290-291: volledig.

— Tricht 2, nr. 383, pp. 50-52: volledig.

— Rasch 2007, nr. 525, pp. 266-270: volledig, met Nederlandse vertaling.

Namen: Susanna Bartolotti; John Donne; Frederik Hendrik; Leonora Hellemans; Anne van der Noot; Wijnand Schuyl; Jan Pieterszoon Sweelinck.

Plaats: Arabië.

Titels: 'Aen sijn lief' (Huygens 1630; gedicht); 'Klaghte der Prinsesse van Oranjen' (Hooft 1630; gedicht); 'L'anatomie' (Huygens 1626; gedicht); 'Misogamos' (Huygens 1620; gedicht); 'Printen' (Huygens 1623-1624; gedichten); *Sous la fraicheur d'un verd bocage* (Bataille 1615); 'Sur un brasselet d'ambre blanc ...' (Huygens 1623; gedicht); 'Vertreck' (Huygens 1630; gedicht).

Transcriptie

Aen den Heere Constantin Huijghens, Ridder, Heer van Zuijlekhom, Secretaris des Prinssen van Oranjen.

Edele etc.

Het Engelsch ooft, van U.Ed. in Hollantsch suiijcker gezult, heeft mij grootelijx verplicht door de magtighe schaemte die 't onze boom, oft liever aertsvruchten, aengingh, doende verwelken de festoenen bij de dochter mijner huijstvrouwe, tot sieraet dezer zale opgehangen, ende alle anderen siere haeren smaek verliezen. Want mijn swaegher Schuil, dat pas hier ende een liefhebber zijnde, daer een zoetigheid uijt zoogh, die hem dacht bet te bevangen, als Rijnsch oft eenigh ander zap, daer de lekkertanden gewoon zijn hunne vingers nae te slikken. Nu 't noorden lieflijkheden uitlevert van die geur, ende dus nae onzen mondt, zoo magh Arabien zelf ende 't uijterst van oosten, den zijnden wel toehouden. Den geest van dien man dunkt mij een tijdtgenoot van den zondtvloet, ende door een van de zoonen der and're werelt beswangert te wezen. Want zoo hooghvlieghende vonden zijn elders, als op den aerdbodem geraept, ende meer als mannelijk de kraght van adem ende kloekheit der spieren, waermede hij die ter keel is uijzettende.

Niettemin, komende van onlanx U.Ed. 'Wijvenhater' ende 'Ontledinghe' te bezichtighen, zoud ick geen minder moed hebben, op de handt van deze ende anderen van U.Ed. afkoomst, als op eenighe van de zijne, zoo zij t'zaemen aen 't worstelen waeren.

Hier ontfang ick U.Ed. laesten met het 'Verlaet ende afscheidt,' die mij in noch dieper verwondering dompelen. Blijve doch echter daerbij, datter U.Ed. 'Ambre blanq,' ende 'Printen' niet voor swichten zouden.

Maer indien U.Ed. in 't geslaght van mijnen schrepel en krepel vernuft eenighe schijn vindt van zoo hoogh eenen tret nae te kuijeren, dan magh het U.Ed. | 810 | heusheit voor danken, die 't gelieft mij met U.Ed. eighe voeten te meten.

Evenwel de schaemschoe moet uit, ende tot een diepsel van deze uitstekende verwen en toghen, hiermede gescheept komen een deuntjen, zoo fraeij (plagh Mr. Jan Pietersz. Sweling te zeggen) als over twee voeten gaen magh. Want U.Ed. heeft mij ijets van de stof eerst in 't hooft gehangen, dewelke nu uijtgebroeit is van den smijdighe keel, die mij t'elkenmaele in 't oor quam kittelen, met het slieren van dat «*rameine*», in deze vaersen:

*Qui me le trouve et le rameine,
L'amour, l'amour?*

De rest zal U.Ed. beter bekend zijn. Ick weet niet hoe 't begint. Op die wijze had ick het dan gaerne gehad, alhoewel etlijke woorden geweighert hebben zich naer den troetelenden toon van die silb *mei* te vlijen. Ick laet te zeggen dat het swaer valt de nuchtere stemmigheit, in 't historischrijven vereischt, van den stijl te spoelen, om den reigher niet te gelijken, die zeide dattet quaed water was, ende kon niet swimmen.

Maer zal mijn onschult zoeken in de gunste van U.Ed., dewelke te verdienen dat meer gewenscht als gehoopt wort,

Edele &c,

van Uwer Ed. gestrengen, dienstwillighste
P.C. Hooft.

Den 27 van Oogstmaendt 1630.

Hooghlijk ben ick gehouden in U.Ed. voor 't verwittighen van de koomste Zijner Vorstlycken Doorluchtigheyt ende zal 't noch bet zijn, zoo ons gebeuren magh, drie oft 4 daeghen oft meer te vooren van den zekeren tijdt derzelve gewaerschout te werden.

Vertaling

Aan Constantijn Huygens, ridder, heer van Zuilichem, secretaris van de prins van Oranje.

Edele heer,

Het Engels ¹fruit, door u in Hollandse ²suiker geconfijt, heeft mij zeer verplicht, door de grote schaamte die mijn boom, of liever de aardse vruchten beving, omdat het de kransen die door de ³dochter van mijn ⁴vrouw ter versiering van de zaal waren opgehangen deed verwelken, en de andere feestelijkheden hun smaak deed verliezen. Want mijn zwager [Wijnand] Schuyl, een liefhebber ervan, die laatst hier was, ontleende er een genot aan dat hem nog meer leek te benevelen dan Rijnwijn of een dergelijke drank, waar lekkerbekken hun vingers bij aflikken. Nu het noorden heerlijkheden van deze aard, zozeer naar onze geur, kan voortbrengen, mogen zelfs Arabië en het verre oosten zich verslagen weten. De geest van die ⁵man lijkt mij een tijdgenoot van de zondvloed te zijn, bevrucht door een der zonen van een andere wereld. Want zulke diepzinnige ideeën vinden hun herkomst niet op aarde, en de kracht van zijn adem en de stevigheid zijner spieren, waardoor hij dit naar buiten kan brengen, overtreffen die van de gewone man.

1. Gedichten van John Donne.

2. Huygens' Donne-vertalingen, 8-21 augustus 1630 (Gedichten 2, pp. 214-219).

3. Susanna Bartolotti.

4. Leonora Hellemans.

5. John Donne.

Evenwel, nadat ik kortelings uw ⁶‘Misogamos’ en uw ⁷‘Anatomie’ heb doorgenomen, zou ik deze en andere gedichten van uw hand evenzeer een kans willen geven als enkele van de zijne, wanneer ze met elkaar zouden worstelen.

Net heb ik uw laatste ⁸brief ontvangen met uw gedichten ⁹‘Aen sijn lief’ en ¹⁰‘Vertreck’, die mij in nog diepere bewondering dompelen. Ik blijf er echter bij dat uw ¹¹‘Sur un brasselet d’ambre blanc de Mademoiselle Anne van der Noot’ en ‘Charactères’ of ¹²‘Printen’ er niet voor hoeven onder te doen. Maar indien u in de geesteskinderen van mijn kaal en kreupel talent iets vindt wat ook maar enigszins dat hoge niveau kan benaderen, dan mogen die u wel voor uw goedheid bedanken, die mij met uw eigen dichtkunst heeft willen vergelijken.

Evenwel, de schaamschoen moet uit, en om deze prachtige ¹³kleuren en lijnen beter te laten uitkomen stuur ik hierbij een ¹⁴deuntje, zo fraai (placht Meester Jan Pieterszoon Sweelinck te zeggen) als er maar op twee voeten rondloopt. Want u heeft mij eerst iets van de ¹⁵stof in het hoofd gehangen, dat nu is uitgebreed door de buigzame stem, die mij steeds in het oor kwam kietelen, met het slepen van *rameine*, in de verzen:¹⁶

*Qui me le trouve et le rameine,
 L’amour, l’amour?*

-
6. ‘Misogamos,’ 1 oktober 1620 (Gedichten 1, pp. 188-191; Meer 2004, pp. 70-79)
 7. ‘L’anatomie,’ 31 maart 1626 (Gedichten 2, pp. 136-142).
 8. Huygens aan Hooft, 24 augustus 1630 (Worp 1, nr. 524, p. 290).
 9. ‘Aen sijn lief,’ 21 augustus 1630 (Gedichten 2, p. 217).
 10. ‘Vertreck,’ 21 augustus 1630 (Gedichten 2, pp. 217-219).
 11. ‘Sur un brasselet d’ambre blanc de Mademoiselle Anne van der Noot,’ 16 mei 1623 (Gedichten 1, p. 300).
 12. Huygens’ serie gedichten onder het opschrift ‘Printen’ van 1623 en 1624 (Gedichten 2, pp. 1 e.v., Leerintveld 2001, p.p. 203 e.v.).
 13. Huygens’ gedichten.
 14. Hooft, ‘Klaghte der Prinsesse van Oranjen over ’t oorloogh voor ’s Hartoghenbosch,’ met beginregel *Schoon Prinsenoogh gewoon te flonkren* [1630] (Stoett 1, 1899, pp. 291-293; Tuynman/Stroom 1994, nr. 266, pp. 473-475). De tekst is te vinden in de *Gedichten* (Amsterdam 1636), pp. 292-295, gevolgd door een vertaling in het Spaans (pp. 295-296).
 15. Aanvankelijk had Huygens gesuggereerd dat Hooft Barlaeus’ ‘Epistola Ameliæ ad Fredericum Henricum, maritum, audacius sub ipsis Silvæ-Ducis mœnibus militantem,’ een gefingeerde brief van Amalia van Solms uit Den Haag aan Frederik Hendrik voor ’s-Hertogenbosch in Latijnse verzen (*Poëmata, Pars I* 1645, pp. 341-346), in het Nederlands zou vertalen. Hooft’s gedicht heeft echter uitsluitend het onderwerp met Barlaeus’ brief gemeen.
 16. De aangehaalde regels zijn de beginwoorden van het refrein van Gabriël Batailles lied *Sous la fraîcheur d’un verd bocage*, uit zijn zesde boek met luitliederen: *Airs de différents autheurs mis en tablature de luth par Gabriel Bataille. Sixiesme livre* (Parijs: Pierre Ballard, 1615), fols. 18v-19r. De woorden luiden eigenlijk: ‘Las! qui l’a trouvé, le rameine, L’amour, l’amour.’ Hooft’s gedicht past inderdaad naadloos op de melodie van Bataille, zoals uit de volgende transcriptie van de melodie met zowel de Franse als de Nederlandse tekst blijkt:

Sous la fraîcheur d'un verd bocage, Aux mois des Vè - nus s'en - dor - mit sur l'her - ba - ge, Es - mail - lé
Schoon Prins - sen - oogh ge - woon te flon - kren, Met zuy - ver'
De grim - mig - heidt, u dan ver - don - kren, En smet - ten,

poy - gnan - tes cha - leurs, Las! qui l'a trou - vé le ra - mei -
de mil - le cou - leurs. he - mel - vlam kan ook Wat toght ver - leert die glin - ster - lich -
met een aerd - schen rook?'

ne, L'a-mour l'A-mour, Je le bai - se - ray pour sa pei - ne, Cent fois le jour.
ten Hunn' zoe - te swier? Om lie - ver brandt van Mars te stich - ten, Dan Ve - nus vier?'

De rest zal u beter bekend zijn. Ik weet niet hoe het begint. Op die wijze had ik het dan graag gehad, hoewel ettelijke woorden hebben geweigerd zich naar de troetelende klank van de lettergreep «-*mei*-» te voegen. Ik moet zeggen, dat het mij zwaar valt de nuchtere stemming, die het historie-schrijven vereist, van de pen te spoelen, om niet op de reiger te lijken die zei dat het slecht water was en daarom niet wilde zwemmen.

Maar ik zal mijn verontschuldiging zoeken in uw gunst, welke meer wenst dan verwacht te verdienen,

edele heer,

uw dienstwillige
Pieter Corneliszoon Hooft.

27 augustus 1630.

Ik ben u zeer erkentelijk dat u mij hebt verwittigd van de komst van Zijne Vorstelijke ¹⁷Doorluchtigheid, maar het zou nog beter zijn drie of vier dagen eerder ervan op de hoogte te worden gesteld.

17. Frederik Hendrik.

PIETER CORNELISZOOM HOOFT (MUIDEN)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS [DEN HAAG]
29 SEPTEMBER 1630
534

- Antwoord** op Huygens' brief van 18 september 1630 (Worp 1, nr. 528, p. 292; Tricht 2, nr. 391, pp. 68-69).
- Samenvatting:** Hooft spreekt zijn teleurstelling uit dat Frederik Hendrik (met Huygens in zijn gevolg) zijn voorgenomen bezoek aan Muiden heeft laten schieten. Tesselschade en Francisca Duarte stonden al klaar om te zingen en Dirck Janszoon Sweelinck was uitgenodigd om klavecimbel te spelen, al kwam hij te laat.
- Door** Huygens beantwoord op 8 oktober 1630 (Worp 1, nr. 539, pp. 296-297; Tricht 2, nr. 405, pp. 106-109).
- Primaire bronnen:** Amsterdam, Univ. Bibl., Hs. II C 11, nr. 236, pp. 845-846 (oud: pp. 55-56): ontwerp (autograaf).
— *Werken* (Hooft/Hooft 1671), Brieven, nr. 55, pp. 53-54: volledig.
— *Brieven* (Hooft/Huydecoper 1738), nr. 236, pp. 195-196: volledig.
- Vroegere uitgaven:** Vloten 2, nr. 275, pp. 98-100: volledig.
— Worp 1, nr. 534, pp. 294-295: volledig.
— Tricht 2, nr. 399, pp. 88-90: volledig.
- Namen:** François de l' Aubespine (markies van Hauterive); Joost Baeck; Susanna van Baerle; Francisca Duarte; Frederik Hendrik; Lodewijk XIII; Dirck Janszoon Sweelinck; Jan Pieterszoon Sweelinck; Maria Tesselschade Roemersdochter Visscher; Jacques Wijts.
- Plaatsen:** Amsterdam; Utrecht.
- Titels:** *Delle guerre de Fiandra libri VI* (Giustiniani 1609); *Istoria delle guerre della Germania inferiore* (Conestagio 1614).
- Glossarium:** klavesim (klavecimbel); orghelist (organist); roeren (spelen); tromslagh (trommelslag).

Transcriptie

Aen den Ridder Constantin Huighens, Secretaris Zijner Vorstlycke Doorluchtigheyt.

Mijn Heere,

Gelijk een swangere vrouw, die haeren mondt op een glas lekkere wijns gemaekt had, dat haer tegens de tanden aen stukken gesmeten wort, oft als een alchymist, dien een werk van zeven jaeren, ende 't grontzap van een' grondelooze hoop om zijn ooren springt, zoo stond ick, mits het schielijk doorreizen Zijner Vorstlycken Doorluchtigheyt ende Uwer Ed. voor 't hooft geslaeghen, ziende teleurgesteld de lust die ick mij uijt d'eere uwer jeghenwoordigheit had toegeleght. De busschieters waeren ontboden, de spelende gezellen besproken, om onder 't schaffen der spijsze ook eenighe kluchten aen te rechten. Tesseltjen en Joffrouw Francisca had ick in waertgelt, om ten eersten tromslaghe op te zijn, haere keelen veirdigh ende de loopplaets hier te hebben. Wij dreighden de heele zael met festoenen van fruijt en loveren te sieren, ende zoud' der U.Ed. misschien van levende braessesms, karpers, snoeken, baerzen en botten, doorvlochten met groen slijm kroost ende andere waterruijghte gezien hebben. Meester Dirk, uitnemend orghelist ende zoon van Meester Jan Sweeling, quam een ujr oft twee te laet, om de klavesim te roeren.

Al wintvang, wil U.Ed. zeggen. Ook isser de windt meê deur, en laet ons suffigh zitten naekijken. Doch verscheen er een blikkerinxken hoops, van U.Ed. met Mevrouw ende haer liefste gezelschap ten naesten jaere eens hier te zien, dat zoud' ons verquikken als sprenklen rooswaters in 't aengezicht, oft Rijsche wijn onder de neuz. Maer om ons te troosten, in een troost die zoo verre te zoeken is, vertrouwen dat U.Ed. zal gedient zijn, met eenigh vocht uijt haer rijpe penne geleekt, tot laeffenis der verlangende harten, herwaerts te scheepen. Indien den Conestaggio d'eer van 't geleij deszelven gebeuren magh, hij zal niet quaelijk ontfangen, wel geherbergh, ende vailigh weder 't huijs geholpen worden.

Ook dar ick nauw, ende waeghd' het echter gaerne, U.Ed. te verghen, dat zij hem een Justinianij, | 846 | liefst ongebonden, deed gezelschap houden, met kundschap wat hij gelden moet. Hunnen wegh over Amsterdam neemende, zullen ze bij mijnen swaegher Baek best eens uijtspannen: die U.Ed. aldaer dacht te begroeten, en waer hij zelf, dien dag, niet naer Uijtrecht verreist.

Het heeft der heusheit des Heeren van Hauterive gelieft, mij een dankzegging uijt d'andere werelt, ende naeme zijns grooten Koninx, te brengen. Voor den oorspronk welker eere ick mijns bedunkens in U.Ed. oft den heer Wijtz moet gehouden zijn. Gebiede mij derhalven op 't geneghenste, aen alle drie, denwelken, tzampt Mevrouw U.Ed. gemalinne ende haer huisgezin, God almaghtigh het wenschwaerdighst verleene, nevens de wil om te werk te stellen

Uwer Ed. Gestrengheyt verplichten dienstwillighsten
P.C. Hooft.

Van den Huijze te Muijden, den 29^{en} Septembris 1630.

Vertaling

Aan Constantijn Huygens, ridder, secretaris van Zijne Vorstelijke Doorluchtigheid.

Mijnheer,

Zoals een zwangere vrouw, die haar mond reeds aan een glas goede wijn zette, dat tegen haar tanden aan stukken werd gesmeten, of zoals een alchemist, wie werk van zeven jaren en het bezinksel van ongegronde hoop om de oren spat, zo werd ik voor het hoofd geslagen door het plotseling doorreizen van Zijne ¹Doorluchtigheid en u, omdat mij het genoeg werd ontnomen, dat ik verwachtte van de eer van uw aanwezigheid. De busschietters waren ontboden, de toneelspelers besproken om onder het nuttigen van de spijzen enkele kluchten te laten zien. [Maria] Tesselschade [Roemersdr. Visscher] en mevrouw Francisca [Duarte] had ik als waardgelders, om bij de eerste tromslag aan te treden, hun stemmen gereed te houden en hier te exerceren. Wij wilden de hele zaal met slingers van fruit en loof versieren, en zouden u wellicht van levende brasems, karpers, snoeken, baarzen en botten hebben voorzien, doorvlochten van groen slijm, kroos en andere waterplanten. Meester Dirk [Janszoon Sweelinck], de voortreffelijke organist en zoon van meester Jan [Pieterszoon] Sweelinck, kwam een uur of twee te laat, om het klavecimbel te bespelen.

Allemaal onnodig gedoe, zult u zeggen. Er kwam dan ook niets van terecht, zodat wij het nakijken hadden. Verscheen er evenwel een sprankje hoop u en uw ²vrouw en uw dierbaarste gezelschap hier in de toekomst eens te mogen begroeten, dát zou ons verkwikken alsof ons gezicht met rozewater besprenkeld zou worden, of alsof wanneer we een rijnwijn zouden ruiken. Maar teneinde getroost te worden in een troost zo onbereikbaar ver, vertrouwen wij erop dat u wat inkt uit uw ervaren pen zult laten komen en deze hierheen zal sturen, ter bevrediging van onze verlangens. Indien ³Conestagio het genoeg gegund zal worden dit te mogen vergezellen, zal hij vriendelijk worden ontvangen, goed worden ondergebracht en veilig op weg naar huis worden geholpen. Ik dorst het bijna niet, maar ik zou u toch graag verzoeken dat deze gezelschap krijgt van een niet ingebonden ⁴Giustiniano, met daarbij een opgave der kosten. Wanneer ze via Amsterdam komen, kunnen ze het beste eens een dagje rusten bij mijn zwager [Joost] Baeck, die u daar dacht te zullen ontmoeten, ware het niet dat deze net die dag naar Utrecht was.

Ik ben de ⁵heer van Hauterive erkentelijk voor zijn welwillendheid, mij, uit de andere wereld, een dankwoord van zijn grote ⁶vorst te hebben willen bezorgen. Ik neem aan dat ik u of de heer [Jacques] Wijts,

1. Frederik Hendrik.

2. Susanna van Baerle.

3. Hieronymo Franchi de Conestagio, *Istoria delle guerre della Germania inferiore* (Venetië 1614).

4. Pompeo Giustiniani, *Delle guerre de Fiandra libri VI* (Antwerpen: Joachim Trognésius, 1609).

5. François de l'Aubespine, markies van Hauterive.

6. Lodewijk XIII.

als degene die de inspirator is geweest van dit eerbetoon, verplicht ben. Ik beveel mij derhalve met alle toewijding bij u alle drie aan, aan wie, alsook aan uw echtgenote en haar gezin, de almachtige God het meest wenselijke moge verlenen, en tevens de wil om gebruik te maken [van de diensten] van de

u verplichte en dienstwillige
Pieter Corneliszoon Hooft.

Op het Muiderslot, 29 september 1630.

JACOB VAN DER BURGH (LEEWARDEN)
AAN [CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
10/20 OKTOBER 1630
551

Samenvatting: Van der Burgh schrijft eerst over militaire zaken, vervolgens over de schending van Petrarca's graf. Tenslotte informeert hij of Gaultier al bij Huygens langs is geweest in Den Haag.

Bijlagen: patentbrieven.

Door een koerier naar Huygens gebracht. Over een antwoord door Huygens is niets bekend.

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug 37: brief (dubbelvel, 20x30cm, ab*-; autograaf).

Vroegere uitgaven: Jonckbloet 1882, pp. CLX-CLXI: fragment (<Je ne croy pas ... du luth.>).

— Worp 1, nr. 551, p. 301: gedeeltelijk (<J'ay mis en humeur ... du luth.>), begin samengevat.

Namen: Pieter Coenen; Frederik Hendrik; Jacques Gaultier; Ernst Casimir van Nassau Dietz.

Titel: 'Laura latroni Thomæ Martinellio' (Huygens 1630; gedicht).

Plaatsen: Holland; Groningen; Overijssel.

Glossarium: luth (luit).

Transcriptie

Monsieur,

Mon Seigneur et Maistre a escrit à Son Excellence pour le renvoy des compagnies de son régiment Chrison, estants maintenant en garnison en villes d'Overijssel, et à celle fin a envoyé quant et quant ses patentes, pour les joindre à celles que Son Excellence y fera despescher. Depuis Messieurs de Groeninghe ont fait solliciter par leur Députez à La Haye le renvoy de leur garnison, de laquelle les patentes n'y furent pas jointes, ce qui me contraint de les adresser maintenant à vous, vous priant bien-humblement de les faire tenir au Monsieur Pieter Coenen à fin qu'il puisse supplier à ce défaut, lorsque Son Excellence y donnera ordre. J'ay sujet de doubter si je ne me suis trompé au nombre, et en suis excusable d'autant que les listes sont demeurées à Groeninghe par la faute d'autrui, où nous n'avons point esté encores depuis que sommes de retour de Hollande. Je vous prie de dire audite Coenen qu'il aye un peu l'oeil, et qu'il m'en donne avis par le moyen de | b | ce messenger s'il y a du défaut.

J'ay mis en humeur tous les poètes de ce pais-icy pour se vanger du tort qu'on a fait au squelète de Petrarcha, et espère que je vous en feray veoir bientôt des effets que vous jugeriez au-delà la portée de ce sombre climat. On y adore vostre élégie, nos gents ne scachants mordre au Toscan.

Je ne croy pas que Gaultier soit passé par La Haye sans vous avoir laissé de ses merveilles. Je m'estimeray heureux s'il vous prenoit envie d'en faire part à un homme qui ne se scauroit jamais souler des delicatesses du luth, ny de l'honneur d'estre,

Monsieur,

vostre très-humble serviteur
J. van der Burgh.

De Leeuwarde, ce 20/10 Octobre 1630.

Vertaling

Mijnheer,

Mijn ¹heer en meester heeft aan Zijne ²Excellentie ³geschreven over het terugzenden van de compagnieën van zijn Zwitsers regiment, die nu in Overijsselse steden in garnizoenen zijn, en heeft te dien einde keer op keer zijn patentbrieven gestuurd om die te voegen bij die welke Zijne Excellentie daartoe zal uitsturen. Sindsdien hebben de heren [Staten] van Groningen door middel van hun gedeputeerden in Den Haag het terugzenden van hun garnizoenen proberen te bewerkstelligen, waarvoor de patentbrieven niet waren bijgesloten, hetgeen mij ertoe brengt om ze nu aan u te sturen, met het vriendelijke verzoek ze aan de heer Pieter Coenen ter hand te stellen, zodat hij deze nalatigheid kan herstellen wanneer Zijne Excellentie daartoe opdracht zal geven. Ik heb reden te veronderstellen dat ik het aantal verkeerd heb, en kan daarvoor geëxcuseerd worden aangezien de lijsten (door een fout van iemand anders) in Groningen zijn gebleven, waar wij nog niet zijn geweest sinds wij uit Holland zijn teruggekeerd. Ik vraag u aan de genoemde Coenen te zeggen dat hij een beetje een oogje in 't zeil moet houden, en dat hij mij, als er iets aan schort, moet berichten door middel van deze koerier.

Ik heb alle dichters in dit land aangezet om het onrecht dat men de stoffelijke resten van Petrarca heeft aangedaan te wreken, en hoop u binnenkort resultaten te laten zien die u niet voor mogelijk had gehouden in dit sombere klimaat.⁴ Men bewondert er uw ⁵elegie; alleen bijten onze mensen hun tanden stuk op het Italiaans.

Ik geloof niet dat [de heer Jacques] Gaultier in Den Haag geweest kan zijn zonder bij u enige van zijn wonderschone composities achter te laten. Ik zou me gelukkig prijzen wanneer u deze zou willen delen met een man die nooit genoeg kan krijgen van de heerlijkheden van de luit, noch van de eer te zijn,

mijnheer,

uw nederige dienaar
Jacob van der Burgh.

Leeuwarden, 10/20 oktober 1630.

1. Ernst Casimir van Nassau Dietz.

2. Prins Frederik Hendrik.

3. Ernst Casimir van Nassau aan Frederik Hendrik, 1630 (verloren?).

4. Zie Gedichten 2, pp. 219-220 (n. 1).

5. 'Laura latroni Thomæ Martinellio,' 30 september 1630 (Gedichten 2, pp. 219-221), gevolgd door drie korte Italiaanse gedichten, 8-12 oktober 1630 (Gedichten 2, pp. 221-222).